

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 16 Νοεμβρίου 2017

Προγράμματα οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα: παρά τις αδυναμίες, ορισμένες μεταρρυθμίσεις είναι γεγονός, δηλώνουν οι ελεγκτές της ΕΕ

Τα προγράμματα οικονομικής προσαρμογής που συμφωνήθηκαν για την Ελλάδα αφότου ενέσκηψε η χρηματοπιστωτική κρίση εξασφάλισαν βραχυπρόθεσμη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και βοήθησαν να προχωρήσουν ως έναν βαθμό οι μεταρρυθμίσεις, σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Βέβαια, τα προγράμματα αυτά συνέβαλαν περιορισμένα μόνο στην ανάκαμψη της χώρας και, σύμφωνα με την κατάσταση που διαπιστώθηκε στα μέσα του 2017, δεν είχαν επιτύχει να αποκαταστήσουν την ικανότητα της χώρας να χρηματοδοτεί τις ανάγκες της από τις αγορές.

Η χρηματοδότηση που προέβλεπε το πρώτο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής το 2010 ανερχόταν σε 110 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ τα επόμενα δύο, του 2012 και του 2015, προέβλεπαν τη διάθεση 172,6 δισεκατομμυρίων ευρώ και 86 δισεκατομμυρίων ευρώ αντίστοιχα. Τα προγράμματα στόχευαν στην παγίωση οικονομικής σταθερότητας στην Ελλάδα, καλύπτοντας τις χρηματοδοτικές ανάγκες της οικονομίας, με αντάλλαγμα διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις ευρείας κλίμακας, και αποτρέποντας τοιουτοτρόπως τη μετάδοση της οικονομικής κρίσης στην υπόλοιπη ζώνη του ευρώ.

«Τα προγράμματα προώθησαν μεταρρυθμίσεις και αποσόβησαν τον κίνδυνο η Ελλάδα να αθετήσει τις υποχρεώσεις της. Ωστόσο, η ικανότητα της χώρας να χρηματοδοτείται πλήρως από τις χρηματοπιστωτικές αγορές εξακολουθεί να αποτελεί δύσκολο εγχείρημα», δήλωσε ο Baudilio Tomé Muguruza, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση.

Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι η Επιτροπή δεν διέθετε προηγούμενη πείρα στη διαχείριση ενός τέτοιου εγχειρήματος και ότι οι όροι των προγραμμάτων δεν είχαν ιεραρχηθεί σωστά με βάση τη σημασία τους, ούτε εντάχθηκαν σε κάποια ευρύτερη στρατηγική για τη χώρα. Επιπλέον, οι μακροοικονομικές παραδοχές των προγραμμάτων δεν αιτιολογούνταν καταλλήλως. Η συνεργασία με τους άλλους θεσμούς ήταν μεν αποτελεσματική αλλά άτυπη. Η από μέρους της Επιτροπής παρακολούθηση της συμμόρφωσης ως προς την υλοποίηση των προγραμμάτων από

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο του ΕΕΣ www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Εκπρόσωπος Τύπου

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Υπεύθυνος Τύπου

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

την Ελλάδα ήταν ικανοποιητική.

Ανάμικτη ήταν επίσης η εικόνα που σχημάτισαν οι ελεγκτές όσον αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων σε τέσσερις κρίσιμους τομείς πολιτικής: τη φορολογία, τη δημόσια διοίκηση, την αγορά εργασίας και τον χρηματοπιστωτικό κλάδο. Οι μεταρρυθμίσεις στη φορολογία και τη δημόσια διοίκηση είχαν ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση δημοσιονομικών πόρων, ωστόσο, η υλοποίηση των διαρθρωτικών πτυχών των μεταρρυθμίσεων ήταν μακράν λιγότερο ικανοποιητική. Ο χρηματοπιστωτικός κλάδος αναδιαρθρώθηκε σημαντικά, με μεγάλο όμως κόστος.

Σε γενικές γραμμές, οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι οι ειδικοί στόχοι των προγραμμάτων είχαν επιτευχθεί μόνο σε περιορισμένο βαθμό. Τα προγράμματα εξασφάλισαν πράγματι αξιοσημείωτη εξυγίανση, καθώς το ισοζύγιο του προϋπολογισμού βελτιώθηκε κατά 17 % του ΑΕγχΠ το διάστημα 2009-2015. Ωστόσο, η κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας κατά την ίδια περίοδο, σε συνδυασμό με το κόστος αναχρηματοδότησης του προηγούμενως σωρευθέντος χρέους, είχαν ως αποτέλεσμα τη συνεχή άνοδο του δείκτη χρέους/ΑΕγχΠ της Ελλάδας. Κατά συνέπεια, η χώρα εξακολουθεί να μην είναι σε θέση να χρηματοδοτεί τις ανάγκες της από τις αγορές.

Στο πλαίσιο του εν προκειμένω ελέγχου, οι ελεγκτές επιχείρησαν να αξιολογήσουν τον ρόλο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) στα προγράμματα, κατ' εφαρμογήν της εντολής τους περί ελέγχου της αποτελεσματικότητας της διαχείρισής της. Η ΕΚΤ, ωστόσο, αμφισβήτησε την εντολή των ελεγκτών και δεν τους παρείχε επαρκή αποδεικτικά στοιχεία. Ως εκ τούτου, οι ελεγκτές δεν ήταν σε θέση να αναφερθούν στον ρόλο της ΕΚΤ.

Οι ελεγκτές διατυπώνουν σειρά συστάσεων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που σκοπό έχουν τη βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής. Οι συστάσεις αυτές έτυχαν πλήρους αποδοχής.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση οδήγησε σε επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και σε κρίση χρέους στην Ευρώπη. Χώρες με μακροοικονομικές ανισοροπίες και διαρθρωτικές αδυναμίες αντιμετώπισαν σοβαρά προβλήματα. Μετά την ένταξή της στη ζώνη του ευρώ, η Ελλάδα επωφελήθηκε από συνθήκες οικονομικής άνθησης, την οποία τροφοδότησαν η εύκολη πρόσβαση στον δανεισμό και η γενναιόδωρη δημοσιονομική πολιτική. Ωστόσο, η κρίση έφερε στην επιφάνεια τα τρωτά σημεία της χώρας και, μέχρι τον Απρίλιο του 2010, η Ελλάδα είχε πλέον απολέσει την ικανότητά της να χρηματοδοτείται κατά τρόπο βιώσιμο από τις χρηματοπιστωτικές αγορές. Η χώρα ζήτησε τη χρηματοδοτική συνδρομή των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και του ΔΝΤ.

Από το 2010 και εξής, η Ελλάδα συμμετείχε σε τρία προγράμματα οικονομικής προσαρμογής, τα οποία σχεδιάστηκαν σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Στο τρίτο πρόγραμμα συμμετείχε επίσης ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας. Η χορήγηση της συνδρομής τελούσε υπό την αίρεση της εκπλήρωσης όρων στο πλαίσιο διαφόρων τομεακών πολιτικών, συμφωνηθέντων μεταξύ των ελληνικών αρχών και των δανειστών. Ο εν προκειμένω έλεγχος εντάσσεται στο πλαίσιο μιας σειράς ελέγχων που έχουν διενεργηθεί τα τελευταία χρόνια σχετικά με τις δράσεις και τις μεταρρυθμίσεις που συμφωνήθηκαν να υλοποιηθούν για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Με τον έλεγχο αυτό αξιολογήθηκε ο τρόπος με τον οποίο η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαχειρίστηκε τα δύο πρώτα προγράμματα και σχεδίασε το τρίτο.

Η ειδική έκθεση αριθ. 17/2017, με τίτλο «Η παρέμβαση της Επιτροπής στην ελληνική χρηματοπιστωτική κρίση», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.